

Globa zaradi razkritja tajnega podatka, povezanega z vojsko, v okviru novinarske preiskave - kršitev

Dejstva:

Pritožnik, ki je novinar, je leta 2005 od znanca prejel CD, na katerem so bile kopije tajnih dokumentov, ki so v prejšnjem letu „ušli“ iz romunske vojaške enote v Afganistanu. Posledično se je pritožnik o vsebini dokumentov pogovarjal z romunsko vojsko in tajno službo ter informacije delil z nekaterimi kolegi novinarji in drugimi osebami.

V letu 2006, potem ko so mediji poročali o uhajanju informacij, so bili zoper številne osebe uvedeni kazenski postopki. Tudi pritožnik je bil aretiran in je dva dni preživel v policijskem pridržanju. Policija je preiskala njegovo hišo in zasegla trdi disk njegovega računalnika.

V letu 2007 je bila oznaka tajnosti z dokumentov odstranjena, nakar je državni tožilec ugotovil, da kršitev zakona o nacionalni varnosti, ki naj bi jo storil pritožnik, ni bila dovolj resna, da bi zahtevala kazenskopravne sankcije, pač pa je odredil, da pritožnik plača globo v višini okrog 240 EUR in sodne stroške v višini okrog 600 EUR. Zoper to odločitev se je pritožnik pritožil, vendar ni uspel.

Pravo:

Člen 10:

1.) O uporabnosti Konvencije in obstoju posega: Pritožnik je sporne dokumente prejel, v zvezi z njimi navezal stike z oblastmi, ki so dokument ustvarile, se pogovarjal s svojimi kolegi in drugimi ljudmi, za katere je menil, da kaj vedo o tej temi, vse to v vlogi novinarja, ki deluje na področju oboroženih sil in policije. Vse zgoraj naštetje dejavnosti je tako lahko škodljivo kot del novinarske preiskave. Pritožnik je bil pridržan, preiskovan in oglobljen zaradi zbiranja in deljenja tajnih informacij. Člen 10 se zato uporabi in sankcija, ki mu je bila izrečena, predstavlja poseg v njegovo pravico do svobode izražanja.

2.) Ali je bila izrečena globa skladna z zakonom in je zasledovala legitimen cilj: Ukrep je bil predpisan z zakonom in je zasledoval legitimni cilj zaščite nacionalne varnosti.

3.) Ali je bil sprejet ukrep nujen v demokratični družbi: Upošteva relevantne interese Sodišče ocenjuje, da so bili sporni dokumenti in njihovo uhajanje, kar je sprožilo obširno debato v medijih in tudi notranjo preiskavo znotraj obrambnega ministrstva, take narave, ki sprožajo vprašanja, ki so v javnem interesu. Vendar pa, kakor je priznal tudi državni tožilec, so bile informacije zastarele in njihovo razkritje po vsej verjetnosti ni ogrožalo nacionalne varnosti. Še več, dokumenti so bili kasneje izvzeti iz oznake tajnosti. Toženka tako ni uspela dokazati, da bi bila pritožnikova ravnanja sposobna povzročiti znatno škodo za nacionalno varnost.

Pritožnik ni bil član oboroženih sil, ki bi imel v okviru službenih dolžnosti in obveznosti dostop do tajnih informacij. Do informacij ni prišel na nezakonit način; tudi jih ni aktivno iskal. Sporne dokumente je pred njim videlo že več drugih ljudi. Poleg tega je pritožnik takoj po tem, ko so informacije prišle v njegovo sfero, o uhajanju informacij govoril s pristojno institucijo. Iz preiskave ni razvidno, ali je pristojni organ želel dokumente ohraniti v tajnosti oz. da bi pritožnika opozoril na morebitne nevarnosti v primeru razkritja.

Glede sodnega nadzora nad izrečeno sankcijo sodišča niso presojala nobenega od pritožnikovih spornih ravnanj. Prav tako niso preverila, ali bi konkretne informacije lahko v resnici povzročile grožnjo vojaškim strukturam v Afganistanu in zato niso pretehtala med interesom ohranjanja tajnosti dokumenta na eni strani in interesom novinarske preiskave in javnim interesom biti obveščen o uhajanju tajnih podatkov in celo o vsebini spornih dokumentov na drugi strani.

V postopkih, ki se nanašajo na kazenske sankcije zaradi razkritja tajnih vojaških podatkov, Sodišče zelo široko odpira vrata proste presoje nacionalnih sodišč v zadevah, ki se tičejo nacionalne varnosti. Vseeno pa je treba poudariti, da je pritožnik kot novinar zatrjeval, da je razkril vsebino dokumentov v okviru novinarske raziskave in ne kot član vojske, ki bi zbiral in posredoval tajne vojaške podatke tujim državljanom ali zasebnim podjetjem.

Ne glede na to, da je bila izrečena globa relativno nizka in da ni bilo jasno, ali je pritožnik sodne stroške, ki so mu bili naloženi v plačilo, tudi dejansko plačal, so nacionalna sodišča presodila, da je pritožnik namenoma storil kaznivo dejanje zoper nacionalno varnost. Dejstvo, da je nekdo pravnomočno obsojen, ima lahko v nekaterih primerih celo hujše in pomembnejše učinke kot minorna narava izrečene kazenske sankcije. Izrečena sankcija je bila usmerjena k temu, da se pritožnika odvrne od objavljanja in deljenja tajnih

informacij. Vendar pa, potem ko so bili dokumenti izvzeti iz oznake tajnosti, bi morala biti odločitev, ali pritožnika sploh kaznovati, bolj skrbno pretehtana.

Izrečena sankcija ni bila razumno sorazmerna z legitimnim ciljem, ki ga je postopek zasledoval, z vidika interesov demokratične družbe v zagotavljanju in ohranjanju svobode tiska.

Sklep: Kršitev (soglasno).

Člen 41: 4.500 EUR za nepremoženjsko škodo

Glej tudi:

- Dammann v. Switzerland, 77551/01, Information Note 85